

Nr 29.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag, m. m.; given Stockholms slott den 4 januari 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag;

2) lag angående ändrad lydelse av 14 § lagen den 26 juli 1947 (nr 530) om särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn; samt

3) lag angående ändrad lydelse av 11 § 2 mom. bidragsförskottslagen den 11 juni 1943 (nr 382).

GUSTAF ADOLF.

G. E. Sträng.

Propositionens innehåll.

I lagstiftningen om allmänna barnbidrag, om särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn samt om bidragsförskott föreslås sådan ändring, att allmänt och särskilt barnbidrag samt bidragsförskott skall utgå även för tid, då barn är inackorderat vid nomadskola.

Fö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag.

Härigenom förordnas, att 6 § lagen den 26 juli 1947 om allmänna barnbidrag skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

6 §.

För kvartal, vid vars ingång kostnaderna för barns vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestridas av statsmedel, utgår icke allmänt barnbidrag.

För kvartal, vid vars ingång kostnaderna för barns vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestridas av statsmedel, utgår icke allmänt barnbidrag; dock att sådant bidrag utbetalas för tid, då barnet är inackorderat vid nomadskola.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1954.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 14 § lagen den 26 juli 1947 (nr 530) om särskilda barnbidrag till änkers och invaliders m. fl. barn.

Härigenom förordnas, att 14 § lagen den 26 juli 1947 om särskilda barnbidrag till änkers och invaliders m. fl. barn skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

14 §.

Särskilt barnbidrag utgår icke för tid, under vilken kostnaderna för barnets vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestridas av statsmedel.

Särskilt barnbidrag utgår icke för tid, under vilken kostnaderna för barnets vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestridas av statsmedel; *dock att sådant bidrag utbetalas för tid, då barnet är inackorderat vid nomadskola.*

Där på — — — — — den månaden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1954.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 11 § 2 mom. bidragsförskottslagen den 11 juni 1943 (nr 382).

Härigenom förordnas, att 11 § 2 mom. bidragsförskottslagen den 11 juni 1943¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

11 §.

2 m o m. Beviljat bidragsförskott utbetalas icke för tid, under vilken kostnaderna för barnets vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestridas av statsmedel. Där på grund av vad sålunda stadgats bidragsförskott skulle innehållas för del av kalendermånad, skall dock förskottet utgå oavkortat för den månaden.

2 m o m. Beviljat bidragsförskott utbetalas icke för tid, under vilken kostnaderna för barnets vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestridas av statsmedel; dock att bidragsförskott utbetalas för tid, då barnet är inackorderat vid nomadskola. Där på grund av vad sålunda stadgats bidragsförskott skulle innehållas för del av kalendermånad, skall förskottet likväl utgå oavkortat för den månaden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1954.

¹ Senaste lydelse se SFS 1947:532.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari
1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *viss ändring i lagstiftningen om allmänna och särskilda barnbidrag samt bidragsförskott* och anför.

I samband med behandlingen förut denna dag av de i årets statsverksproposition (femte huvudtiteln punkterna 23, 25 och 97) upptagna anslagen till Allmänna barnbidrag, Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m. har jag förordat, att allmänna och särskilda barnbidrag ävensom bidragsförskott skall, såvitt angår nomadskolbarn, utgå även för tid, då barnet är inackorderat vid nomadskola.

Jag anhåller nu att få till behandling upptaga frågan om härav föranledda ändringar i lagstiftningen på detta område.

Enligt *lagen den 26 juli 1947 om allmänna barnbidrag* (nr 529; ändr. 255/1950 och 78/1951) skall för barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran utgå allmänt barnbidrag med 290 kronor om året. Allmänt barnbidrag utgår från och med kvartalet efter det, varunder barnet fötts eller rätt till sådant bidrag eljest uppkommit, till och med det kvartal, varunder barnet fyller sexton år. För kvartal, vid vars ingång kostnaderna för barns vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestrides av statsmedel, utgår icke allmänt barnbidrag (6 §). Om vid ingången av visst kvartal barn, för vilket allmänt barnbidrag utgår, på allmän bekostnad vårdas å anstalt i annat fall än nyss nämnts, äger det kommunala organ, som svarar för vårdkostnaden, uppbära på kvartalet belöpande allmänt barnbidrag för barnet och därav gottgöra sig för nämnda kostnad i den mån ersättning därför må uttagas av barnet eller annan enskild person. Uppkommer överskott, skall detta redovisas till den bidragsberät-

ligade (7 §). Barnbidrag utbetalas kvartalsvis genom vederbörande barnavårdsnämnds försorg.

Beträffande de särskilda barnbidragen gäller enligt *lagen den 26 juli 1947 om särskilda barnbidrag till änkers och invaliders m. fl. barn* (nr 530; ändr. 399/1952 och 105/1953), att sådant bidrag, efter viss inkomstprövning, utgår med högst 600 kronor om året. Bidraget är avsett till uppehälle och uppfostran åt helt föräldralösa och vissa med dem jämställda barn ävensom åt barn till invalider m. fl. samt utgår längst till och med den månad, under vilken barnet fyller sexton år. Liksom i fråga om det allmänna barnbidraget gäller att det särskilda barnbidraget ej utgår för tid, under vilken kostnaderna för barnets vård å anstalt eller för kost och bostad åt barnet helt bestrides av statsmedel; skulle bidraget på grund därav innehållas för del av kalendermånad, utgår det dock oavkortat för den månaden (14 §). Även till bestämmelserna under 7 § *lagen om allmänna barnbidrag* finnes motsvarighet i *lagen om särskilda barnbidrag* (17 §). Särskilt barnbidrag bekostas av staten och kommunerna.

Enligt *bidragsförskottslagen den 11 juni 1943* (nr 382; ändr. 532/1947, 721/1948 och 106/1953) utgår i vissa fall förskott å underhållsbidrag, som barn under sexton år enligt lag äger utfå av sin fader men denne underlåter att betala. Bidragsförskott utgår med det belopp, som fadern jämlikt rättens beslut eller enligt avtal är skyldig utgiva, dock med högst 600 kronor om året. Även *bidragsförskottslagen* innehåller bestämmelser motsvarande föreskrifterna under 5 och 6 §§ *lagen om allmänna barnbidrag*. Kostnaderna för bidragsförskott bestrides, i den mån ersättning ej kunnat uttagas av barnets fader, av statsverket och vederbörande kommun.

Om nomadundervisningen finnes föreskrifter i *Kungl. Maj:ts stadga den 17 juni 1938 (nr 479) angående nomadundervisningen*. Enligt denna stadga skall barn av nomadlappar undervisas i för dem särskilt avsedda skolor, kallade nomadskolor. I vissa fall kan även andra barn intagas på nomadskola. Undervisningen i nomadskola meddelas dels i visteskola och dels i byskola. I visteskola meddelas den grundläggande undervisningen. Sådan skola är avsedd att till väsentlig del vara i verksamhet under nomadlapparnas uppehåll i fjälltrakterna vår, sommar och höst och skall där i allmänhet vara förlagd till eller i närheten av nomadlapparnas visten. Undervisning i visteskola kan även anordnas under vintern, och då gäller beträffande skolans förläggning vad som stadgas angående förläggning av byskola. I byskola fullföljes och avslutas undervisningen. Sådan skola skall i regel vara i verksamhet under nomadlapparnas vinteruppehåll i skogslandet samt vara förlagd å viss plats, så belägen, att nomadlapparnas barn under nämnda tid lämpligen kan samlas dit för att erhålla undervisning.

Skolålder för barn av nomadlapp räknas från och med det kalenderår,

under vilket barnet fyller sju år, till och med det, då barnet fyller fjorton år. I vissa fall kan tiden, då skolgång skall begynna eller skolplikten upphöra, förskjutas.

Därest förhållandena nödvändiggör inkvartering av vissa lärjungar vid visteskola, skall genom lärarens försorg antingen inackordering verkställas hos å skolplatsen boende lappfamiljer eller särskilt hushåll, lämpat efter vistets bruk, upprättas för lärjungarna. Under den tid barnen bevisar byskola, skall de i allmänhet bo och förplägas i särskilt hushåll, som genom nomadskolinspektörens försorg inrättas i lämplig lokal. Undantagsvis kan även i sistnämnda fall inackordering av barn ske hos i trakten boende familjer.

Kostnaderna för nomadskolbarnens inackordering — d. v. s. för kost och bostad — bestrides helt av statsmedel. Jämlikt förutnämnda bestämmelser om innehållande i vissa fall av allmänt och särskilt barnbidrag samt bidragsförskott indrages i enlighet härmed sådan förmån för inackorderingstiden.

Jämlikt kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 538) angående statsbidrag för inackordering av skolbarn i skolhem, arbetsstugor eller enskilda hem kan skoldistrikt erhålla statsbidrag till bestridande av kostnaderna för inackordering av skolpliktiga barn i distriktet tillhörande skolhem och arbetsstugor eller i enskilda hem. Statsbidrag utgår med åtta tiondelar av skoldistriktets verkliga kostnader för inackordering. Barnens föräldrar drabbas emellertid inte av några kostnader för inackordering, enär kostnaderna i övrigt täckes genom kommunala medel eller medelst bidrag från vissa stiftelser.

Om ett barn i och för sin skolgång vistas på arbetsstuga eller skolhem eller i ett enskilt hem av ifrågavarande slag inverkar detta ej på rätten till allmänt eller särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. I dylikt fall bestrides nämligen inackorderingskostnaderna ej helt av statsmedel.

Jag har redan i statsverkspropositionen förordat, att den skillnad i fråga om rätten till allmänt barnbidrag, särskilt barnbidrag och bidragsförskott, som f. n. föreligger mellan å ena sidan barn, vilka inackorderats vid nomadskola, och å andra sidan barn, vilka eljest bor alltför långt från närmaste skola för att dagligen kunna färdas till och från sina hem och som fördenskull inackorderats i skolhem, arbetsstugor eller enskilda hem, bör utjämnas genom att nomadskolbarnen i detta hänseende blir jämställda med övriga av ifrågavarande barn. För att åstadkomma sådan jämlikhet fordras ändring i 6 § lagen om allmänna barnbidrag, 14 § lagen om särskilda barnbidrag och 11 § 2 mom. bidragsförskottslagen. Förslag till dylika lagändringar har upprättats inom socialdepartementet. Lagändringarna synes böra träda i kraft den 1 juli 1954.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga förenämnda inom socialdepartementet upprättade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag;

2) lag angående ändrad lydelse av 14 § lagen den 26 juli 1947 (nr 530) om särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn; samt

3) lag angående ändrad lydelse av 11 § 2 mom. bidragsförskottslagen den 11 juni 1943 (nr 382).

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Särnmark.